

Два століття Федорівки

Панське ім'я Федорівки

Кажуть, гарна колись була Федорівна. З кожним роком село, наче віття тополі, розросталося при дорозі. Тутешні старші мешканці займались хліборобством, молодші — рибалили, збирали дари лісу.

У письмових джерелах згадки про цей населений пункт не знайшли, але, за народними переказами, десь у 1800-1811 роках мешкав тут поміщик Теодор. Якимось він об'їжджав свої володіння. Територія, де розташоване нині село, сподобалось йому, адже місце було казково красивим: навкруги зелені ліси з багатою флорою та фауною. А посередині цього мальовничого лісового царства — ясна поляна. На ній пан Теодор і вирішив побудувати маєток. А позаяк для виконання будівельних робіт необхідна була робоча сила, найняв мешканців Чуд-ля, які жили бідно і, щоб хоч щось заробити, погоджувались працювати деінде.

і от на галявині з'явився добротний будинок. Усі, хто його зводив, не подались назад у рідне село, а поселилися біля пана, щоправда, мешкали в землянках. Невдовзі почали будувати глиняні домівки, криті соломною, з мініатюрними вікнами. Носили селяни лише полотняний одяг, що шили з домотканого сірого, білого або чорного сукна. У будні працювали на пана, щоб прогодувати сім'ю, розводили худобу, обробляли землю. Поселення тоді мало назву Мала Чуделька. Називали його також Борем, вочевидь, тому, що розкинулось серед борів. Навіть сьогодні можна почути, як деяких жителів кличуть боровцями. Коли в селі налічувалось понад 20 дворів, пан Теодор вирішив назвати його на свою честь — Теодорівкою.

Старожили також розповіли, що при кріпосному праві селяни прізвищ не мали, з'явилися вони в 1861 році й походили від роду занять тієї чи іншої людини. Скажімо, шевцю присвоювали прізвище Шевчук, кравцю — Кравчук, мельнику — Мельничук.

З кожним роком село росло, розвивалось. У 1920-му побудували першу школу, яку через деякий час спалили, тож учні навчались у звичайному будинку. Згодом відкрили магазин.

У кінці 30 років минулого століття село стали називати Федорівкою. І входило воно до Клесівського району. Працювати директором школи сюди приїхав Марко Гейко. І саме з його ініціативи в селі організували колгосп. Головою обрали Власа Михаревича, який хоч і письменним був, але здібним організатором. Тож колгосп швидко став потужним. І хоч нині господарства фактично не існує, селяни вірять у щасливе майбутнє, адже населений пункт оновлюється, повертаються на малу батьківщину всі, хто колись цурався її, бо тут їх коріння, світанок життя.

Лине пісня на радість людям

Славиться Федорівка народними талантами. Уже декілька десятків років тут успішно діє фольклорно-етнографічний колектив, яким тривалий час керувала Валентина Зінькова. Неповторні в його репертуарі українські народні пісні, веснянки, рекрутські, жнивварські, обжинкові й інші мотиви. З дня заснування члени колективу активно працюють над відродженням народного фольклору, обрядів і звичаїв. У виконанні аматорів можна також почути колядки та щедрівки, які дійшли до нас ще з сивої давнини. Їх не записували, а передавали по пам'яті, як кажуть, з вуст у вуста. І хоч би де був цей дружний колектив, скрізь його концертна програма насичена милозвучними старовинними піснями, які багато хто чув уперше. Неодноразово федорівських співаків можна було побачити й по телебаченню, де вони демонстрували такі обряди, як «Ой на Івана, ой на Купала», «Коровай». У 1990 році колективу присвоїли звання народного, відтоді аматори взагалі спочинку не мають. Вони працюють плідно та старанно й понині, даруючи людям чарівні мелодії, гарний настрій.

Душу вкладає у вироби з дерева

Про талановитого місцевого столяра Юрія Абрамчука розповіли у школі. «Напишіть про нього, він виготовляє не лише вікна та двері, а й меблі», - кажуть учителі. Тож подалися у пошуках його оселі. На вулиці не помітити будинок молодого майстра важко, бо в очі одразу впав нещодавно встановлений сучасний дерев'яний паркан. Там він і мешкав. Дізнавшись про мету візиту, охоче погодився розповісти про своє захоплення.

- Всерйоз зайнявся столярною справою після закінчення школи, - розповідає парубок. - З дитинства любив щось майструвати, тож вступив у Сарненське ВПУ—22, аби освоїти нехитре ремесло. Там і навчився виготовляти вікна та двері, на які попит є майже завжди. З часом почав робити карнизи, що нині прикрашають оселю. Потім узявся за рамки для картин. Вони навіть сподобались одному київському художнику. Минулого літа їздив до нього в столицю, де зробив декілька на замовлення.

Перший стіл, що виготовив самотужки, нічим не відрізняється від витворів професійних меблярів. Очевидно, тому, що вклав у нього душу, фантазію. Під силу йому різноманітні полиці, і не тільки. Часто дарує свої вироби друзям і рідним. Юрій каже, що хист перейняв від нині покійного діда Феодосія — єдиного столяра в родині.

Квітне учнями школа

У Федорівській ЗОШ I-II ст. працює 21 учитель, навчають вони 116 школярів. Коли завітали в заклад освіти, розмаїття кімнатних рослин зачарувало. У різні пори року вони пахнуть і милують око рясним цвітінням. Діти старанно доглядають за ними, тому класні кімнати виглядають привабливо. Проте, як зазначила завгосп Єлизавета Мельник, у цьому велика заслуга й учителів, більшість яких трудяться в стінах дев'ятирічки вже багато років. У серпні минулого року розпочали реконструкцію навчального закладу. Передусім привели в належний стан уражену грибком підлогу. Роботою спеціалістів, які виконували ремонт, задоволені.

У школі також встановили пластикові вікна, зовні оббили сайдингом. Планують полагодити покрівлю, встановити нові двері в класні кімнати та вхідні. Школу оновлюють, бо народжуються діти — майбутнє села. У Федорівській дев'ятирічці гордяться Вітою Павлушко, Ніною Заєць, Анастасією Куришко, Марією Овсійчук, Анною Таргоній, бо дуже активні, їздять на олімпіади, беруть участь у святкових дійствах.

«...І рушник вишиваний

на щастя, на долю дала», - пригадала мимоволі рядки відомої пісні, коли завітали до господині знаної не лише у Федорівці, а й за її межами рукодільниці Галини Абрамчук. Вишивання жінка називає своєю стихією. Навчилася ремеслу вже в зрілому віці в жителки сусідньої Олексіївки Ніни Назарук.

- Познайомилась з цією талановитою майстринею в Клесівській лікарні, - розповідає, демонструючи свої вишиванки. — Часто спостерігала, як вона гаптувала рушники. Бажання освоїти це ремесло не покидало декілька днів, тож напросилась в учениці. Ніна погодилась навчити, навіть дала клаптик свого полотна, голку й нитки. Переймала науку старанно, не раз колола палець, поки вишила перший диво-візерунок.

Зараз її оселю прикрашають рушники, серветки, простирадла й накидки. Має у своєму доробку десятки витворів мистецтва, а скільки подарувала рідним, колегам і друзям! Надає перевагу як запозиченим орнаментам, так і власним. Багато фантазує, усі думки вдало передає на полотні. Вишиває птахів, квіти, не байдужа їй і релігійна тема. На днях закінчила рушник-ікону, який подарувала доньці на іменини, планує вишити образ княгині Ольги.

Коли запитала про особисте життя, на очах жінки забриніли сльози. Сиротою росла, ледве виповнилось 6 місяців, як померла мама. Без її ласки й турботи залишились 7 дрібних діток. Батько довго не горював, після похорону поєднав свою долю з іншою жінкою. Зла мачуха порозганяла старших братиків і сестричок, вдома залишились найменші. Тяжко сиріткам жилося, зазнали вони горя та злиднів, бо не любила їх названа мати і батько цурався. А тільки-но Галина закінчила школу, вказали на двері. У відчай

поїхала до подружки в Мелітополь, де й знайшла свою долю. Гірку долю. Бо чоловік був нелюдом, бив до нестями, тож змушена була рятувати себе й дітей.

Ластівкою летіла в рідну Федорівку, до отчого дому. Шукала спасіння, а знайшла печаль, бо ненадовго прихистив батько, серед зими вигнав з діточками на вулицю. Сльози образи розривали душу: куди ж іти, що їсти, де ночувати? Допоміг Господь і добрі люди. Мешкали в чужій квартирі, спали в шубах, бо натопити оселю не було чим. Зима люта була, великі морози, навіть вода в хаті замерзала. Заробляла на прожиття в Клесівському лісгоспі, тож коли колеги дізнались, що так бідує, допомагали паливом. За що вдячна їм і понині. Бо, натрудившись, промерзнувши, хоч душу було де зігріти, зварити дітям вечерю Милосердний Господь змилювався, послав і їй щасливу долю. Познайомилась якимось з молодим парубком, який щойно повернувся з армії. Запала йому в душу Галина, бо працелюбною була, хоч і старша, дітей мала. І дарма переконували забути її, мовляв, не пара йому, сказав: «Одружусь». І одружився.

Живуть Абрамчуки, як голубки. Розумними та чуйними вирости їх діти, кожен знайшов у житті свою пристань. Разом радіють злетам, долають труднощі. Гордиться жінка своєю сім'єю і дякує Богові за щасливе життя, що далось дорогою ціною.

Смачний мед у діда Льоні

Майстер медових наук Леонід Абрамчук — шанована у Федорівці людина. Поважають його насамперед за велику любов до праці та бджіл, якими захопився ще в дитинстві. Любов до комах-трудівниць йому прищепив батько, теж знаний в околиці бджоляр. Мед, який збирає шоліта, куштували не лише тутешні жителі, а й мешканці сусідніх населених пунктів.

- Коли працюю з бджолами, вони часто кусають мене, - розповідає пенсіонер. — Бувало, отримував до 30 укусів, руки опухали, але проблем

з здоров'ям не мав. Навпаки - почувався бадьорим, життєрадісним. А все тому, що отрута в цих комах лікувальна, нерідко завдяки їй на ноги ставали навіть безнадійно хворі.

За словами Леоніда Абрамчука, догляд за бджолами потребує копіткої праці. І хоч минулої осені всі вулики належно підготував до зими, кліщ і гнилець зуміли проникнути й винищити десятки сімей. Із 30 вуликів залишилось 12. І збір був невдалий, накачав лише два відра, коли минулого року — понад 100 літрів. Проте Леонід Васильович знає, що без меду не залишиться, адже багато бджолосімей подарував односельцям, які й досі навіду-ються до нього за порадами. І сини не проти займатись бджільництвом, тож батько охоче передасть їм науку та пасіку.

Працюють заклади на благо селян

З кожним роком Федорівка стає все більш привабливою, нині тут працюють три торгових заклади, де є широкий асортимент продуктів, господарських товарів. Діє і публічно—шкільна бібліотека, куди навідуються не лише учні, а й студенти та пенсіонери. Незайвим було б забезпечити книгарню новою українською літературою. Вдосталь передплачують періодики, яку охоче читають як дорослі, так і діти. Стабільно працює у Федорівці й ФАП, працівники якого сповна віддаються роботі. Адже тут мешкає чимало старожилів, які часто звертаються за допомогою. Є і вагітні жінки, і молоді мами, тож нудьгувати медикам не доводиться. Майже розформувалося колись потужне СГПП «Азалія», де в минулому трудилися багато селян. Нині більшість з них їздять на заробітки, інші працюють у лісництві.

Ольга ЛОТОЦЬКА.